

Stari in mladi Slovenec.

M.

Malü.

O. Malü adj. parvus, pauci; mali pauci na pr. mali spasuti se, si malymi, vi malëhi slovesehi, vü malëhü lëtëhü; malo ne paene; malomi, vü — po malë parum, brevi; po malu i malu paullatim, raro.

S. Rad bi, da se večkrat piše nsl. maliti minuere, maliti se, pa malet i minui; kakor veli tudi malmi, stsl. malüma-ë-i parum; za malenkost bolje malost, malota, malstvo, mala reč, malëica; nam. malenko stsl. malniko raje malko, maličko itd. — Sicer pišete, da je majhen iz nekdanjega maljahan cf. polagahno, mehkahan, nov novehni, tenehen; malik (vid. Jezičn. IV, 5); kmalu iz k in nem. mal (zumal), ki ga čem tedaj pustiti (Jezičn. I, 49).

Maniti.

O. Decipere; manü v. zamanü; manati innuere, manije, manovenije nutus.

S. Morebiti se vjema z nsl. mamiti decipere, in mamü stultus nam. manü? Pisarili so pa zaman-i (zamano besedovanje) nsl. tudi zavman, zahman frustra, otiose, vman improbus, hmanj, hmanjuh, omanj, manj, manjak homo piger; mahnit stultus; zamanice serb. (cf. str. 37.)

Maslina.

O. Oliva, fructus olivae; maslinica, maslica-ičina; masličeje olivae, olivetum.

S. Maslo je stsl. unguentum, kar masti, in oleum n. pr. drêvëno; mazati ungere.

Materinü.

S. Materi in materinü imate stsl. adj. poss., — nje dêvstvo, -na, materiskü, -istvo, in to mi kaže, da smem nsl. pisati razun materin-a-o, tudi materen-in, -rna-o z gibljivim polglasnikom v končnici.

Matorü.

O. Senex; matorstvo i matorstvo senectus.

S. Nsl. mater, mator in matoren adultus cf. lat. maturus.

Medü.

O. a) Medü m. mel, vinum, cf. ahd. metu nhd. meth; b) mēdī f. aes, bulg. cuprum, cf. goth. smitha.

S. Všeč mi je medarī, medovīnikū pincerna, medvīnica cella vinaria, medovina sicera, medičar, ki jo vari ali kuha (medico); iz mēdī pa je mēdarī faber aerarius (Kupferschmied, kotlar), mēdinica — mēdēnica officina, numus, — aereus, obolus; olim medenica pelvis, labrum iz lavabrum (v. mediničar, medelničar).

Metalika.

O. Incantatrix; kako, da omenjaš le-to?

S. Ker sem čital, da je stsl. mēta to kar zamēta (vid. str. 37.) nota, mētelnikū notarius, hrov. bilježnik; serb. mjetka, pomieta signatura, primietiti notare, observare; mesti-meta, metati, metnati iacere na pr. žrēbij, ždrēbijē, kamenije, sēmena itd.

Mečika.

O. I mešika urša, sucula, hyaena; mečīkū ursus t. j. medvēdī m. medvēdica, f. ali nsl. medvedka.

Miglivü.

O. Mobilis na pr. oko malo i miglivo, iz migati, mizati nutare.

S. Mizinīci filius postremus, mēzinū iunior, minor, mēzinīci filius natu minimus, na pr. si mi perveneči, sii mi mēzineci πρώτος και ὑστερος; nsl. ma-mezinec digitus auricularis.

Milü.

O. Milü adj. miserabilis, carus, na pr. milü mi iestī narodū si misereor super turbam; čedo moje miloje, milyj brate, gospodine; militi se o čemī compungi; cf. goth. milds, scr. mil connivere.

S. Mila mi je beseda ova, i rad bi, da mi krasī pismo slovensko v raznih oblikah: militi-ovati, miloljubje-serdje, mil o n. dos, — dēvičsko, milostiv-en-vec-vstvo, milost-ošta-styni, miloščina (ne pa milovščina) misericordia, venia, eleemosyna, milostnik, milno, milstvo, benignitas, miljenje compunctio.

Mirü.

O. Mirü je a) pax, sūmiriti i sūmēriti reconciliare, humilem reddere, scr. mēr mutuari, vendar cf. mērü, goth. mērjan, ahd. mārī, scr. smr, in mēra scr. mār metiri; b) mirü mundus κόσμος, rad. fortasse mi ire cf. scr. džagat mundus a gā ire,

mināti praeterire, mimo praeter; c) mirū murus; in fontt. psl. non legitur: ahd. mura lat. murus.

S. Po prvem naj mi služi mirba, miroven, mirnik, mirodej, miroslov, mirotvorec, mirno — mirstvovati pacem agere; po drugem mirnik in mirjanin ali mirjan saecularis, miroderžec-žatelj mundo imperans, mirsk stsl. mirskū mundi, saecularis, laicus, oecumenicus p. mirski človek, sveščeničnik, mirska krasota, vlast, mirsko sudište; o mirskiyihū šesti sūbo-rēhū; po tretjem se mi razlaga mir je ali murje tedaj, in Vi pišete nsl. mir einfriedung croat. serb. mir pol. mur.

Mladū.

O. Mladū tener, mollis, recens; izū ali otū mlada a puero, otū mladenstva ab infantia, mladnū tener, puero conveniens; mladostinū puerilis; mladenstvinū infantiae; mladiti se puerum fieri, mladēti mollem esse, mladovati in mladistvovati, mladenovati-nistvovati pueriliter agere, puerum esse.

S. Pa imate tudi mla dē n., mladisti, mladenisti, mladeniči pl. mladenci, infans, mladističi-deničišti-deničišti puer, mladica nsl. mladenka puella, mladezen iuventus itd.

Solske stvari.

Kako se učencem čerke kažejo. (Čerka **r**.) Učitelj kaže na svojo roko, in vpraša: Kaj je to? Ti, J., reci prav glasno: »To je **r** . . . oka«. Sedaj pa recite to vsi vkup! Še enkrat! (Učitelj naj pri tem daje z roko mero pri glasu (takt). Potem naj učitelj pokaže ali narisa na tablo raka, in naj reče: Recite: To je **r** . . . ak. Sedaj recite: »**Rak** rije po **reki**, ima škarje in vščipne v **roko**«. Povejte še kaj drugih besedi, ki se začenjajo z glasom **r** . . . ! (ruta, raca, reva, rena . . .) — Učitelj kaže potem učencem kosček papirja, in pravi: Kaj je to? Recite prav glasno: »To je papi . . . **r**!« »Papi . . . **r** je bel«. Povejte še kaj drugih besedi, ki se končavajo z glasom **r**! (vir, mir, tir, topir, skovir, prepir . . .) Učitelj govori dalje: Poslušajte, kaj vam sedaj povem: »Nož **rēze**«. Ali ste me razumeli, kaj sem povedal? Povej ravno to še ti, ti . . . ! Sedaj vam povem še enkrat ravno to, toda en glas bom zamolčal; poslušajte: »Nož . eže«. Ali sem tako prav rekel? Kako se mora reči: **reže** ali .eže? Kterega glasa manjka v zadnji besedi? Da tega glasa ne bote nikoli pozabili, ga vam zapišem na tablo, taki le je: **re**. Kako je imé tej čerki, ki ste se je sedaj naučili? Kakšen glas ima ta čerka? Dobro! Zapomnite si: Od spod na vzgor okroglo zakrivljena in zopet na vzdol potegnjena čerta, ki ima na desni strani malo glavico, se imenuje **er**. Kolikorkrat vam bodem pokazal to znamenje, mo-